

Informacja o udziale Polski w realizacji programu współpracy bliźniaczej (ang. twinning) 2011-2015

Współpraca bliźniacza

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej stwarza polskiej administracji publicznej możliwości wykorzystania wspólnotowych programów pomocowych do realizacji celów polskiej polityki zagranicznej poprzez wspieranie państw sąsiadujących z UE w reformowaniu ich sektora publicznego, a w szczególności w budowaniu nowoczesnej administracji opartej o polskie standardy i doświadczenia.

Jednym z ww. programów jest tzw. współpraca bliźniacza – twinning.

Współpraca bliźniacza polega na dzieleniu się administracji państwa UE dobrymi praktykami, wypracowanymi w Unii Europejskiej w celu budowania opartej o unijne wzorce i wartości sprawnej administracji publicznej beneficjentów pomocy twinningowej. Służy także tworzeniu długoterminowych relacji między wspomnianymi powyżej administracjami. Koszty współpracy bliźniaczej pokrywa Komisja Europejska.

Beneficjentami twinningu są państwa korzystające z instrumentów finansowych Komisji Europejskiej:

- Skierowanego do krajów dążących do członkostwa w UE tj. Bałkanów Zachodnich i Turcji Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (*Instrument for Pre-accession Assistance - IPA*), w zakresie wdrożenia i egzekwowania wspólnotowego *acquis*.
- Skierowanego do państw Partnerstwa Wschodniego (obecnie z wyłączeniem Białorusi) oraz do państw Afryki Północnej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (*European Neighbourhood Instrument - ENI*), w zakresie wzmacniania politycznej współpracy oraz integracji ekonomicznej.

W Komisji Europejskiej twinning znajduje się w kompetencji Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Sąsiedztwa i Negocjacji w sprawie Rozszerzenia (DG NEAR). Koordynacją i promocją twinningu w Polsce zajmuje się Krajowy Punkt Kontaktowy mieszczący się w Departamencie Współpracy Rozwojowej MSZ.

Udział polskiej administracji publicznej w realizacji programów twinningowych wzmacnia międzynarodową pozycję Polski, w szczególności przyczyniając się do:

1. realizacji celów polskiej polityki rozwojowej z wykorzystaniem instrumentów i funduszy unijnych,
2. promowania polskiego know-how i polskiej marki w krajach znajdujących się w fazie politycznej i gospodarczej transformacji,

3. budowania pozytywnego wizerunku Polski jako kraju aktywnie promującego wartości demokratyczne, rządy prawa, gospodarkę wolnorynkową oraz dobre rządzenie,
4. rozwijania kontaktów politycznych i gospodarczych w państwach beneficjentach,
5. wpływania, poprzez konkretne działania pomocowe, na proces reformy administracji publicznej krajów beneficjentów,
6. efektywnego wykorzystywania środków z budżetu UE („odzyskujemy” część składek wpłacanych uprzednio do wspólnotowego budżetu).

Realizując programy twinningowe polskie instytucje administracji publicznej przekazują beneficjentom wiedzę i wytyczne bazując na wzorcach prawnych funkcjonujących w Polsce. Na podstawie otrzymanych wzorców beneficjenci mogą budować własny, podobny do polskiego system prawno-administracyjny. Powyższe może także przyczyniać się do zmniejszenia kosztów przystosowawczych dla polskich przedsiębiorstw wchodzących na dany rynek.

Od wejścia Polski do UE polskie instytucje brały udział w przygotowaniu około 140 ofert twinningowych wygrywając blisko jedną trzecią z nich.

Polskie instytucje aktywnie biorą udział w konkursach twinningowych głównie w następujących sektorach: finanse i audyt, walka z przestępczością i ochrona granic, sprawy europejskie i sprawy dotyczące funduszy strukturalnych, reforma administracji publicznej, rolnictwo. Natomiast praktycznie nie odnotowuje się zainteresowania realizacją projektów w sektorach związanych z ochroną środowiska, sądownictwem, czy też związanych z kwestiami energetycznymi - które wydają się szczególnie istotne dla polskiej polityki zagranicznej w państwach Partnerstwa Wschodniego.

W ujęciu geograficznym najczęściej pomagamy państwom PW oraz Bałkanów Zachodnich. Polskie instytucje (poza nielicznymi wyjątkami) nie przejawiają natomiast zainteresowania współpracą z państwami Afryki Północnej.

Udział polskich instytucji publicznych we współpracy bliźniaczej w latach 2011-2015

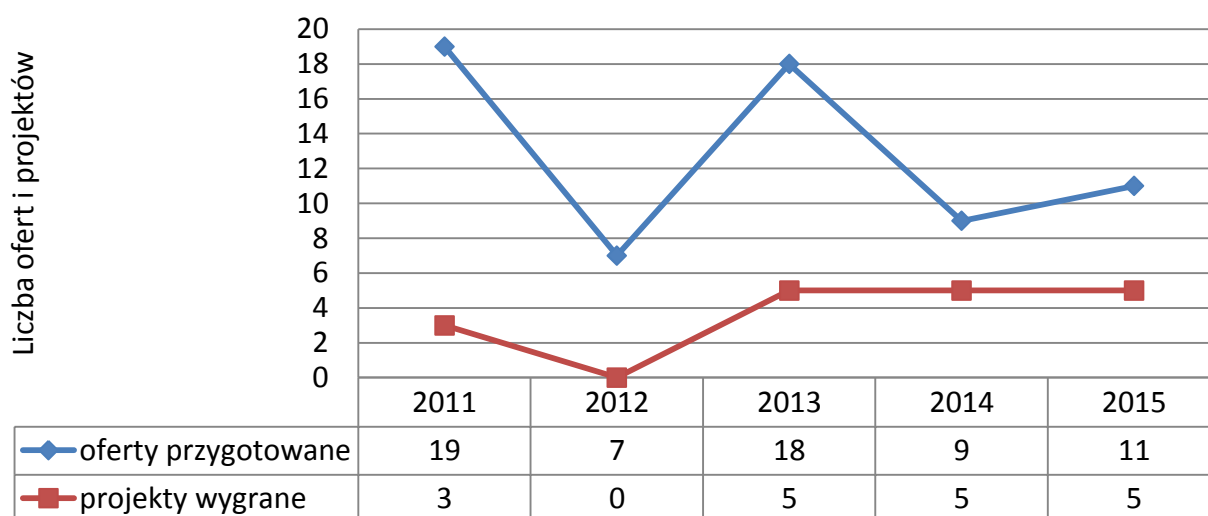
Na przestrzeni ostatnich pięciu lat polskie instytucje przygotowywały blisko 13 propozycji twinningowych rocznie, wygrywając średnio cztery oferty.

Wynik ten stawia Polskę na około 13-14 pozycji spośród wszystkich państw UE, za najsilniejszymi gospodarczo państwami UE: Niemcami, Francją, Wielką Brytanią czy Hiszpanią, ale także za Litwą, która wyrasta na „twinningowego lidera” w regionie Europy Środkowo – Wschodniej.

W opinii DWR, biorąc pod uwagę potencjał polskiej administracji publicznej ten wynik można poprawić.

Poniższy wykres przedstawia liczbę ofert przygotowanych oraz projekty wygrane przez polskie instytucje w latach 2011 – 2015.

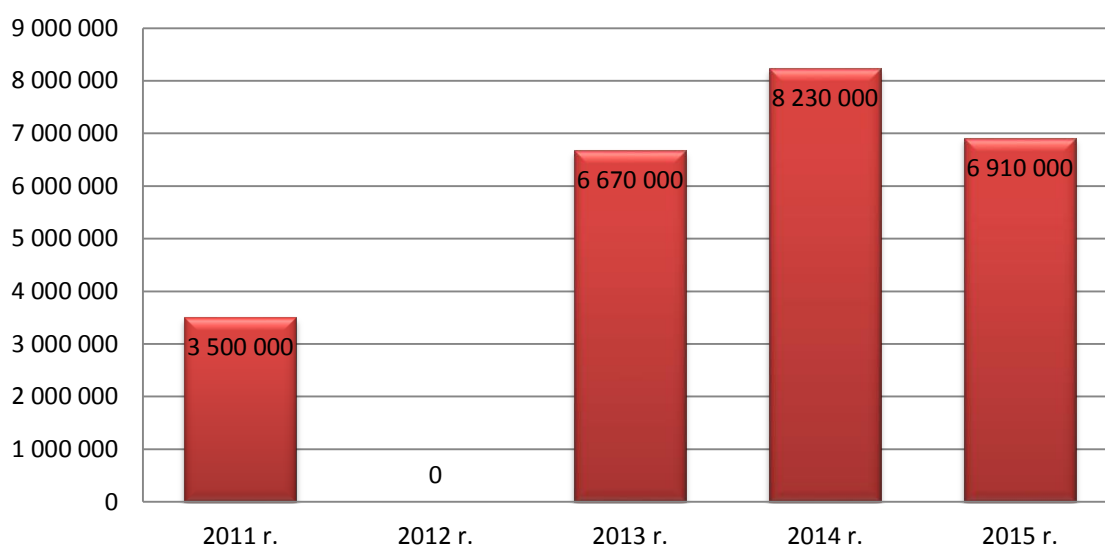
Oferty przygotowane i projekty wygrane przez polskie instytucje w latach 2011-2015

W latach 2011-2015 Komisja Europejska ogłaszała co roku około 70 - 90 konkursów twinningowych (za wyjątkiem 2011 r. kiedy to ogłoszono około 140 konkursów). Średni budżet projektu twinningowego wynosił 1 000 000 euro. W sumie, w latach 2011–2015 Komisja Europejska przeznaczyła na realizację projektów twinningowych dla państw beneficjentów instrumentów IPA i ENI ponad 400 000 000 euro (ok. 80 000 000 euro rocznie). Z tego polskie instytucje wygrały 18 projektów na łączną kwotę około 25 000 000 euro.

Poniższy wykres przedstawia budżety projektów wygranych przez polskie instytucje w latach 2011-2015.

Wielkość budżetów projektów twinningowych wygranych przez polskie instytucje - kwoty w euro

Zaangażowanie Polski we współpracę bliźniaczą w 2015 r.

W 2015 r. polskie instytucje przygotowały 11 ofert twinningowych w obszarach: edukacji, transportu, ochrony konsumentów, kryminalistyki, przestrzegania praw człowieka, ceł, integracji europejskiej, promocji inwestycji, sądownictwa. W tym, wygrały pięć projektów na rzecz:

- Azerbejdżanu – oferta została przygotowana przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich działające jako młodszy partner w konsorcjum z Niemcami. Projekt dotyczy obszaru ochrony praw człowieka.
- Macedonii – oferta została przygotowana przez Instytut Badań Edukacyjnych działający jako główny partner w konsorcjum wraz z Chorwacją i Wielką Brytanią. Projekt dotyczy spraw związanych ze standardami w edukacji.
- Macedonii – oferta została przygotowana samodzielnie przez Instytut Badań Edukacyjnych. Projekt dotyczy regulacji związanych ze szkolnictwem wyższym.
- Ukrainy – oferta została przygotowana przez Ministerstwo Finansów działającym jako młodszym partnerem w konsorcjum z Niemcami i Litwą. Projekt dotyczy ceł.
- Ukrainy – oferta została przygotowana przez Główny Inspektorat Transportu Drogowego działający jako młodszy partner w konsorcjum z Hiszpanią. Projekt dotyczy transportu towarów niebezpiecznych.

Suma budżetów projektów wygranych przez polskie instytucje w 2015 r. wynosi 6 910 000 euro.

Działania Ministerstwo Spraw Zagranicznych w zakresie współpracy bliźniaczej.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych poprzez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy bliźniaczej wspiera polskie instytucje podczas całego okresu przygotowania i realizacji projektów twinningowych. W szczególności MSZ:

- informuje administrację publiczną o możliwościach realizacji projektów,
- promuje twinning wśród polskiej administracji publicznej,
- pośredniczy w kontaktach pomiędzy polską administracją a Komisją Europejską,
- pomaga w przygotowaniu propozycji i prezentacji twinningowych,
- we współpracy z placówkami zagranicznymi RP zapewnia dyplomatyczne wsparcie polskich ofert,
- pomaga w znalezieniu partnerów konsorcjów,
- pomaga w negocjacjach wewnątrz konsorcjalnych,
- szkoli instytucje zainteresowanych udziałem w twinningu,
- przygotowuje wskazówki dla polskiej administracji w zakresie dobrych praktyk realizacji projektów,
- pomaga w rozwiązywaniu kwestii spornych w relacjach polska instytucja - Komisja Europejska.